

Кожаліна Наталія  
аспірант кафедри оподаткування  
університету митної справи та фінансів, м. Дніпро  
(науковий керівник: д.е.н., проф., завідувач  
кафедри міжнародної економіки Чириченко Ю.В.)

## РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

В умовах економічних перетворень які відбуваються в Україні, та формування нової інституційної моделі органів місцевої влади значна роль належить місцевим фінансам. Головною ланкою яких виступають місцеві бюджети.

Досвід державотворення в ринкових економічних системах підтверджує, що міцне місцеве самоврядування неможливе без відповідного матеріального та фінансового підґрунтя. У багатьох країнах основу фінансової незалежності місцевих властей становлять місцеві податки, кількість яких досить значна; до складу місцевих належать такі податки, які в нас зазвичай вважаються загальнодержавними (податок на прибуток підприємств, податок на доходи громадян, майнові податки, місцеві акцизи) [2].

Наукові дослідження пов'язані з функціонуванням системи місцевого оподаткування та шляхів її удосконалення, розглядалися в працях таких вітчизняних науковців як : Л. Баранник, О. Кириленко, В. Кравченка, І. Луніної, В. Опаріна, Ю. Пасічника, Ю. Петленко, С. Фролова, С. Юрія та ін. Але не зважаючи на значну кількість досліджень дане питання потребує проведення подальшого вивчення. Метою дослідження є проведення подальшого аналізу реформування системи оподаткування та внесення пропозицій щодо напрямів удосконалення системи місцевого оподаткування.

Протягом останніх декількох років в Україні було значно розширено функції та повноваження місцевих органів влади. Кожен орган влади повинен володіти достатньою кількістю фінансів для забезпечення відповідного соціально-економічного розвитку територіальної одиниці. Саме за допомогою

місцевих бюджетів відбувається фінансування витрат кожної територіальної громади. Одним із важливих джерел доходів місцевих бюджетів є місцеві податки та збори. В зв'язку з введенням в дію з 2011 року Податкового кодексу України значно було змінено систему місцевого оподаткування, проведено скорочення кількості місцевих податків і зборів з 14 до 4. Так відповідно до ст. 10 Податкового кодексу України до місцевих податків та зборів в даний час належать : податок на майно; єдиний податок; збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір. [3].

В результаті цього відбулись певні позитивні зміни, так як з введенням Податкового кодексу України обчислення більшості місцевих податків та зборів стало пов'язаним з розміром мінімальної заробітної плати, яка відповідно до законодавства протягом року може декілька раз збільшуватись, що в свою чергу збільшує розмір надходжень до місцевих бюджетів, та надає можливість місцевим органам влади прогнозувати подальший економічний розвиток громади. Щодо формування основних складових місцевих бюджетів у 2016 році позитивним у діючому законодавстві слід відмітити - внесення відповідних змін до Податкового та Бюджетного кодексів України. Так починаючи з 01.01.16 року змінено ставки та порядок обчислення окремих податків і зборів які повністю або частково зараховуються до місцевих бюджетів (ПДФО, транспортний податок, єдиний податок та інші), запроваджено новий вид податку – акцизний податок з кінцевих продажів, значно розширено базу оподаткування податком на нерухомість. Це в свою чергу збільшить доходну частину місцевих бюджетів та підвищить фіскальну незалежність органів місцевої влади, щодо справляння місцевих податків і зборів на території відповідної громади. Крім позитивних змін які відбулись протягом останніх років у реформуванні системи місцевого оподаткування існують і негативні фактори. Так на думку дослідниці О. Луніної до головних проблем місцевого оподаткування слід віднести:

- невеликий перелік місцевих податків та зборів порівняно з іншими країнами, де їх кількість сягає 50-100;

- відсутність права органів місцевого самоврядування на встановлення власних податків і зборів на своїй території;
- відсутність зацікавленості представників місцевої влади у додатковому залученні коштів шляхом стягнення місцевих податків і зборів;
- відсутність взаємозв'язку між рівнем суспільних послуг, що надаються на певній території, з податковим навантаженням на населення [1].

На нашу думку щодо основних напрямів удосконалення системи місцевого оподаткування слід віднести наступне :

- перегляд переліку діючих місцевих податків та зборів, можливо розширення їх кола, але недопущення при цьому збільшення податкового тягаря на суб'єктів підприємницької діяльності які здійснюють свою діяльність на території відповідної громади;
- надання повної самостійності органів місцевого самоврядування, щодо запровадження місцевих податків , зборів на відповідній території;
- встановлення ставок та надання пільг, зарахування до місцевих бюджетів більшої частки від загальнодержавних податків ( рентної плати , ПДФО , екологічного податку)

#### *Література :*

- 1.Луніна І.О. *Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи України / І.О. Луніна // Фінанси України. – 2011. – №9. – с.14-19.*
- 2.Петленко Ю.В., Рожко О.Д. *Місцеві фінанси : опорний конспект лекцій/ Ю.В.Петленко, О.Д. Рожко // - Кондор , 2016.- 282с.*
- 3.*Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010р( зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk>*

Колодійчук Олександр  
ст. гр. УПЕПм – 21,  
Тернопільський національний економічний університет  
(науковий керівник: к.е.н., доцент  
кафедри управління персоналом та регіональної  
економіки Файфура В.В.)

## ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИМІРИ ЗАЙНЯТОСТІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Нині процеси глобалізації економіки є суттєвими факторами розвитку зайнятості та регулювання трудових відносин країн Світу. Не лежить осторонь таких явищ й Україна. Посилення економічної інтеграції накладає відбиток на процеси формування соціально-трудоу відносин у нашій країні, а інтернаціоналізація усіх сфер світового співтовариства веде до об'єднання соціально-економічних, політичних, правових, культурно-етнічних, екологічних аспектів життєдіяльності людей. Глобалізація змінює й уніфікує загальну поведінку, її правила на основі конвенцій та рішень міжнародних організацій, транснаціональних компаній. І для того, аби зайняти своє місце у світовому товаристві, необхідно приймати відповідні «правила гри».

Головними елементами світового договірного регулювання, яке нині визначає тенденції розвитку соціально-трудоу відносин в Україні слід вважати такими: взаємна залежність національних економік на основі поглиблення міжнародного поділу праці, зменшенні ролі національних держав у формуванні незалежних економічних політик, інтенсифікація розширення масштабів обміну, транснаціоналізація фінансових та інформаційних мереж, уніфікація стандартів і цінностей, вільний обмін товарами, робочою силою, капіталом, культурними надбаннями.

Відтак, глобалізацію економіки ми розглядаємо як процеси міжнародного поділу праці, формування єдиної глобальної інфраструктури, валютної системи, міжнародної міграції факторів виробництва, розвиток міжнародної торгівлі, повсюдне запровадження у життя інформаційних технологій.